

Z.U.E ELPRZEM M.PRĘDOTA

**PROJEKT INSTALACJI
ELEKTRYCZNEJ W BUDYNKU
MIESZKALNYM**

ADRES:

**Góra Kalwaria
ul. Ks. Sajny 2b**

PROJEKTOWAŁ:

Mieczysław Prędotą
Upr. Bud. Wa 707/94

mgr inż Jacek Łukasik
Upr bud. MAZ/0085/POOE/03

EGZ. NR 5

Czerwiec 2008

Spis treści

Strona tytułowa	1
Spis treści	2
Spis rysunków	3
Techniczne Warunki zasilania	4
Opinia ZUD wraz z załącznikiem mapowym	5-6
Projekt zagospodarowania terenu	7
Ksero uprawnień i zaświadczeń projektantów	8-11
I. Opis techniczny	12
1. Wiadomości ogólne	12
2. Zasilanie budynku	12
3. Tablice Przewody i kable	12
4. Osprzęt instalacyjny	13
5. Oświetlenie pomieszczeń i stosowane oprawy	13
6. Ochrona przeciwporażeniowa	14
7. Instalacja telefoniczna	15
8. Instalacja RTV	15
II. Obliczenia	16
1 Projektowanie instalacja dla części mieszkalnej	16
1.1 Bilans mocy dla tablicy mieszkaniowej	16
1.2 Dobór zabezpieczeń obwodów odbiorczych i dobór przekroju przewodów zasilających odbiorniki	16
1.3 Obliczenie spodziewanych obciążeń zastępczych Tablic Mieszkaniowych oraz dobór przekroju przewodów zasilających i zabezpieczeń	20
1.5 Dobór zabezpieczenia i przekroju przewodu (pionu) zasilającego Rozdzielnicę Oddziałowe	22
2 Projektowanie instalacji dla części administracyjnej	23
2.1 Dobór zabezpieczeń obwodów odbiorczych i dobór przekroju przewodów zasilających odbiorniki	23
2.2 Dobór zabezpieczenia i przekroju przewodu (pionu) zasilającego Tablice Administracyjną	27
3 Projektowanie WLZ dla zasilenia budynku.	28
3.1 Bilans mocy dla budynku.	28
3.2 Dobór przekroju kabla zasilającego.	28
4 Sprawdzenie dobranych przewodów i kabli na dopuszczalne spadki napięcia	29-30
5. Sprawdzenie skuteczności środków ochrony przeciwporażeniowej	31
6. Selektowności zadziałania zabezpieczeń	32
7. Zestawienie podstawowych materiałów	33
III. Rysunki	34-46
IV. Wyniki obliczeń oświetlenia programu DIALUX	47-66

Spis rysunków

Nr rysunku	Skala	Nazwa rysunku
1	1:100	Instalacja Piwnica
2	1:100	Instalacja Parter
3	1:100	Instalacja Piętro
4	1:50	Instalacja Mieszkanie nr 1 i 5
5	1:50	Instalacja Mieszkanie nr 2 i 6
6	1:50	Instalacja Mieszkanie nr 3 i 7
7	1:50	Instalacja Mieszkanie nr 4 i 8
8	-	Schemat Tablicy Głównej TG
9	-	Schemat Rozdzielnic Oddziałowej nr 1 R01
10	-	Schemat Rozdzielnic Oddziałowej nr 2 R02
11	-	Schemat Tablic Administracyjnej TA
12	-	Schemat Tablic Mieszkaniowych TM1-TM8
13	-	Widok Rozdzielnic i Tablic

I. Opis techniczny

1. Wiadomości ogólne.

Poniższe opracowanie obejmuje zagadnienia projektowe dotyczące instalacji elektrycznej w budynku mieszkalnym. Instalacja zasila osiem mieszkań oraz część administracyjną znajdującą się w obrębie jednego budynku.

Każde mieszkanie składa się z przedpokoju, łazienki oraz pokoju z aneksem kuchennym. W kuchni przewiduje się montaż płyty elektrycznej dwu palnikowej o mocy do 2.4 kW. Ponadto uwzględnia się możliwość podłączenia jednego urządzenia do 1,5 kW (np. pralka) oraz używanie przenośnych odbiorników 1-fazowych włączanych do gniazd wtyczkowych – moc urządzenia podłączanego do gniazda nie może być większa niż 2 kW. W każdym z pomieszczeń w mieszkaniu przewiduje się po jednym punkcie świetlnym.

Na część administracyjną składają się piwnica, klatka schodowa oraz korytarze na parterze i piętrze. Administracyjna część instalacji to oświetlenie stref komunikacyjnych i doświetlenie schowków i pomieszczeń administracyjnych.

Temperaturę w budynku dla celów obliczeniowych przyjmuję do 30C.

2. Zasilanie budynku.

Budynek będzie zasilany trójfazowo z sieci nN 0,4kV zgodnie z technicznymi warunkami nr **WR/2030/08**

wydanymi przez **ZEW-T Dystrybucja Sp. z o.o.** .

Napięcie znamionowe instalacji w budynku wynosi 400/230V a układ pracy sieci jest typu TT. Przewód ochronny należy połączyć z uziemieniem szafy licznikowej SL-1. Mieszkania zasilane będą jednofazowo tak aby sąsiednie mieszkanie zasilane było z innej fazy.

Podział obwodów między fazy w całym budynku powinien zapewniać możliwie równomierne obciążenie w związku z czym wszystkie obwody administracyjne należy zasilić z trzeciej fazy L3 - gdyż ta faza jest najmniej obciążana przez część mieszkalną budynku – (jest osiem mieszkań).

3. Tablice przewody i kable.

W instalacji stosowane będą kable w izolacji z polichlorku winylu oraz przewody w izolacji z polichlorku winylu. Od złącza kablowego do Tablicy Głównej na parterze należy prowadzić kabel 5-ciożyłowy. Następnie należy wyprowadzić jeden pion 5-ciożyłowy do dwóch

Rozdzielnic Oddziałowych zasilanych trójfazowo. Pierwszą z rozdzielnic należy umieścić na klatce schodowej na parterze drugą na klatce schodowej na piętrze.

Tablica Administracyjna należy umieścić obok Tablicy Głównej i zasilć jednofazowo jednym pionem 3-przewodowym wyprowadzonym z Tablicy Głównej.

Z Rozdzielnic Oddziałowych zasilć 1-fazowo przewodem trójżyłowym Tablice Mieszkaniowe które należy umieszczać w przedpokoju każdego mieszkania obok drzwi wejściowych na wysokości ok. 170 cm od podłogi.

Przewody układać bezpośrednio na ścianie się pod warstwą tynku na wysokości ok. 0.3 m od sufitu, lub na suficie w przypadku oświetlenia.

Przejścia przez ściany i stropy należy wykonać w osłonach z rur.

Lista dobranych kabli i przewodów w raz z przekrojami znajduje się w działach z obliczeniami dla poszczególnych instalacji.

4. Osprzęt instalacyjny

W instalacji proponowany będzie osprzęt firmy Hager.

Rozdzielnice i Tablice wykonane zostaną jako rozdzielnice instalacyjne wtynkowe z tworzywa sztucznego. W sterowaniu oświetleniem zastosowano włącznik klawiszowe w ciągach komunikacyjnych i w pomieszczeniach o dwóch wejściach stosować łączniki schodowe.

Armatura łączeniowa może być dowolnego producenta ale musi posiadać odpowiednie atesty. Włączniki montować przy drzwiach w odległości ok. 0,15 m od framugi i wysokości ok. 1,5 m od podłoża.

Aparatura zabezpieczającą stanowić będą wyłączniki różnicowoprądowe z członem nadmiarowoprądowym oraz wyłączniki nadprądowe.

W Rozdzielnicach Oddziałowych zastosowane będą jednofazowe analogowe liczniki energii.

5. Oświetlenie pomieszczeń i stosowane oprawy

Ilość opraw w część administracyjnej dobrano tak by zostały zachowane normy co do natężenia oświetlenia w pomieszczeniach o danym charakterze.

Dla korytarzy została przyjęta norma $E_{sr}=100lx$

Dla Klatek schodowych przyjmuje się $E_{sr}=150lx$

Ilość opraw i ich rozmieszczenie dla podanych wartości natężenia oświetlenia dobrano na podstawie obliczeń symulacyjnych programu DIALUX. Symulacje prezentowane są na wydrukach a umiejscowienie opraw na rysunkach projektowych instalacji.

Na klatce schodowej oraz korytarzach parteru i piętra projektuje się oprawy dwuświatłówkowe typu OOP-1 2X18W firmy ELGO oprawy te mają współczynnik mocy $\cos(\phi)=0,92$ a osiągnięty strumień światła to 2700 lm przy 44W mocy na całą oprawę.

W pomieszczeniach o zwiększonej wilgotności i zapyleniu jakimi są piwnice zastosować oprawę OPF-a 2x18W o takich samych danych znamionowych.

Na każdym z korytarzy co trzecią oprawę należy wyposażyć w moduł awaryjny.

Na zewnątrz projektuje się trzy oprawy żarowe typu OIB100W

Pomieszczenia schowków w piwnicy należy oświetlić pojedynczymi punktami świetlnymi z zastosowaniem opraw OIB ze źródłem światła o mocy do 100W.

Wszystkie oprawy z jednej kondygnacji są zasilane z odrębnych obwodów, oddzielny obwód stanowi oświetlenie klatki schodowej, dwa gniazda administracyjne z oświetleniem zewnętrznym również są zasilane z osobnego obwodu.

Obwody oświetleniowe wykonać w postaci jednofazowej, dopuszczalne obwody gniazd wykonać tak jak obwody jednofazowe oświetlenia.

Podział obwodów między fazy w całym budynku powinien zapewniać możliwie równomierne obciążenie w związku z czym wszystkie obwody administracyjne należy zasilić z trzeciej fazy L3 - gdyż ta faza jest najmniej obciążana przez część mieszkalną budynku.

W mieszkaniach natomiast przewidziano odpowiednią ilość mocy na oświetlenie tak aby użytkownik miał możliwość doświetlenia pomieszczenia zarówno źródłami żarowymi jak i świetlówkami kompaktowymi.

6. Ochrona przeciw porażeniowa

Ochrona przeciw porażeniowa w budynku realizowana jest po przez zapewnienie ciągłości izolacji roboczej osłaniającej kable i przewody, oraz za pomocą szybkiego wyłączenia zasilania.

Szybkie wyłączenie realizowane będzie przy pomocy wyłącznika różnicowoprądowego.. W projektowanej instalacji wszystkie gniazda wtyczkowe posiadają bolec ochronny a urządzenia zacisk ochronny. Do połączenia między bolcem lub zaciskiem i przewodem ochronnym PE w tablicy należy wykorzystać trzecią żyłę przewodu zasilającego gniazdo wtyczkowe lub inne urządzenie odbiorcze.

Przewody ochronne PE doprowadzić należy również do wszystkich wypustów oświetleniowych.

W pomieszczeniach o zwiększonym zagrożeniu porażeniowym np. łazienkach , kuchniach itp. należy stosować miejscowe połączenia

wyrównawcze. Powinny one obejmować wszystkie metalowe przedmioty i instalacje znajdujące się w tym pomieszczeniu (metalowe rury instalacji sanitarnych , wanny zlewozmywak, itp.).

Instalację miejscowej szyny wyrównawczej wykonać przewodem DY 6mm². Instalację połączyć w TM z szyną ochronną która przewodem ochronnym winna być połączona z główną szyną wyrównawczą w tablicy głównej.

7. Instalacja telefoniczna

W klatce schodowej na parterze zaprojektowano tablice telefoniczną z której do każdego z mieszkań należy poprowadzić osobny przewód 8xTKSY 1x2x0,8. .

Odgałęzienia w mieszkaniu wykonać w puszkach instalacyjnych przelotowych typu K9065 o wymiarach 139x 118 x69,5 mm puszkę montować w pobliżu rozdzielnicy nN.

W pomieszczeniach instalację zakończyć typowymi gniazdkami telefonicznymi podtynkowymi GTP-28L zainstalowanymi na wysokości 0,25m od podłogi.

8. Instalacja RTV

W projekcie uwzględniono kanalizację AZART z rur RVS 22 .

Wzmacniacz RTV zainstalowano na strychu. Jako rozgałęźniki pionów stosować puszki odgałęźne typu Mi00200-300x165 i K 9065 o wym. 139x118,5x69,5mm

Od rozgałęźników pionów należy wykonać instalację wewnętrzną do poszczególnych mieszkań . Instalację należy wykonać rurką RL 22 pt. W mieszkaniach na wysokości 0,2 m od podłogi należy osadzić puszki instalacyjne fi 55mmpt.

W puszkach tych montowane będą gniazda odbiorcze anten radiofonicznych i telewizyjnych typu GAP-1F.

II. Obliczenia

1. Projektowanie instalacji w części mieszkalnej

Bilans mocy dla Tablicy mieszkaniowej

W każdym mieszkaniu przewidziano zainstalowanie określonych poniżej urządzeń i możliwość podłączenia urządzeń przenośnych zasilanych z gniazd 1-fazowych.

1 kuchnia elektryczna dwu palnikowa o mocy do 2,4 kW

1 stałe urządzenie o mocy do 1,5 kW

5 podwójnych gniazd wtyczkowych (pojedyncze urządzenie do 2 kW)

4 punkty świetlne łączna moc 500W

Dobór zabezpieczeń obwodów odbiorczych i dobór przekroju przewodów zasilających odbiorniki

Dla każdego z obwodów wyznaczam obliczeniowy prąd obciążenia a następnie dobieram tak zabezpieczenia i przekrój przewodu aby wartość tego prądu spełniała poniższe zależności:

1)

$$I_b \leq I_N \leq I_z$$

Gdzie:

I_b – prąd obciążenia przewodu

I_N – prąd znamionowy zabezpieczenia

I_z – prąd obciążalności długotrwałej przewodu

2)

Wartości obciążalności długotrwałej muszą być skorygowane o odpowiednie współczynniki dla warunków środowiskowych w których będzie pracował przewód.

$$I_z = I_{z_{tab}} * (k_t * k_g)$$

Gdzie:

k_g - współczynnik wynikający ze sposobu ułożenia przewodów

k_t - współczynnik wynikający z temperatury otoczenia

3)

$$k_z * I_N \leq 1,45 * I_z$$

Gdzie:

k_z – wsp. krotności prądu znamionowego powodujący zadziałanie zabezpieczenia (Dla wyłączników $k_z=1,45$)

Dla kuchenki elektrycznej instalowanej w mieszkaniu:

Prąd obliczeniowy płynący w obwodzie:

$$I_b = \frac{n \cdot k_j \cdot P}{U \cos(\varphi)} = \frac{1 \cdot 1 \cdot 2400}{230 \cdot 1} \approx 10,43 \text{ A}$$

Dobieram zabezpieczenie o znamionowym prądzie równym **16 A** oraz przewód **YDYp 3x4mm²** którego obciążalność dopuszczalna dla ułożenia w rurze lub kanale izolacyjnym dla 2 obciążonych żył wynosi $I_p=25 \text{ A}$
Tak dobrany przewód oraz zabezpieczenie spełniają poniższe zależności:

$$I_N = 16 \text{ A}$$

$$I_z = I_{z_{tab}} \cdot k_g \cdot k_t = 25 \cdot 1 \cdot 1 = 25 \text{ A}$$

Więc zależność

$$I_b \leq I_N \leq I_z$$

$$10,43 \text{ A} < 16 \text{ A} < 25 \text{ A}$$

Jest spełniona

Również zależność :

$$I_2 = k_z \cdot I_N = 1,45 \cdot 16 = 23,2 \text{ A}$$

$$I_z \geq \frac{I_2}{1,45} = \frac{23,2}{1,45} = 16 \text{ A}$$

$$25 \text{ A} > 16 \text{ A}$$

jest spełniona

Dla odbiorników przerośnych w instalacji mieszkaniowej.

Odbiorniki zasilane z pięciu podwójnych gniazd zebranych w jeden obwód.

Dla obwodów w których znajduje się kilka gniazd obciążenie obliczamy ze wzoru z uwzględnieniem współczynnika jednoczesności:

Obwód składa się z 5 gniazd.

$$I_b = \frac{n \cdot k_j \cdot P}{U \cos(\varphi)} = \frac{5 \cdot 0,1 \cdot 2000}{230 \cdot 0,93} \approx 4,67 A$$

Dobieram zabezpieczenie o znamionowym prądzie równym **10 A** oraz przewód **YDYp 3x2,5mm²** którego obciążalność dopuszczalna dla ułożenia w rurze lub kanale izolacyjnym dla 2 obciążonych żył wynosi $I_p=18,5A$

Tak dobrany przewód oraz zabezpieczenie spełniają poniższe zależności:

$$I_N = 10A$$

$$I_z = I_{z_{tab}} \cdot k_g \cdot k_t = 18,5 \cdot 1 \cdot 1 = 18,5A$$

Więc zależność

$$I_b \leq I_N \leq I_z$$

$$4,67 A < 10A < 18,5A$$

Jest spełniona

Również zależność :

$$I_2 = k_z \cdot I_N = 1,45 \cdot 10 = 14,5A$$

$$I_z \geq \frac{I_2}{1,45} = \frac{19}{1,45} = 13,1A$$

$$18,5A > 13,1A$$

jest spełniona.

Dla pozostałych obwodów w pojedynczym mieszkaniu dokonano identycznej analizy a wyniki zebrano w tabeli.

Wszystkie mieszkania są identyczne pod względem przewidywanego odbioru więc dobór można stosować do każdego z nich

Powyżej dobrane zabezpieczenie dla obwodów wyprowadzony z TM projektuje się jako wyłączniki różnicowoprądowe z członem nadprądowym o charakterystyce typu B umieszczone w TM według schematu *nr 12*.

Proponowane zabezpieczenia to wyłączniki firmy HAGER zebrane w poniższej tabeli wraz z danymi obwodów.

Dobór przewodu i zabezpieczenia						
Urządzenie	Moc P(kW)	I_b(A)	Wybrany przewód	Obciążalność prądowa przewodu I_z(A)	Wybrane zabezpieczenie	Prąd zabezpieczenia I_n/ΔI_n
Kuchnia	2,4	10,43	YDYp 3x4mm ²	25	AD916B firmy HAGER	16A/30mA
Urządzenie 1,5kW	1,5	7,01	YDYp 3x2,5mm ²	18,5	AD910B firmy HAGER	10A/30mA
Gniazda	1,0	4,67	YDYp 3x2,5mm ²	18,5	AD910B firmy HAGER	10A/30mA
Oświetlenie	0,5	2,33	YDYp 3x1,5mm ²	14	AD906B firmy HAGER	6A/30mA

Tab1. Dobór przekrojów przewodów i zabezpieczenia.

1.3 Obliczenie spodziewanych obciążeń zastępczych Tablic Mieszkaniowych oraz dobór przekroju przewodów zasilających i zabezpieczeń

Obliczenie spodziewanego obciążenia Tablicy Mieszkaniowej dokonano po przez sumowanie wartości prądów poszczególnych obwodów zasilonych z danej tablicy.

Współczynnik jednoczesności dla grupy jednakowych odbiorników (gniazda 1-fazowe) został uwzględnione przy obliczaniu obciążenia obwodów, a dla oświetlenia należy założyć możliwość jednoczesnego korzystania z całej mocy przewidzianej na oprawy. Współczynnik uwzględniający niejednoczesne korzystanie z różnych odbiorników będzie uwzględniony w dalszych obliczeniach

Przykładowe obliczenia dla jednej z ośmiu identycznych Tablic Mieszkaniowych:

$$I_{bt} = 10.43 + 7.01 + 4.67 + 2.33 = 24.44$$

Dobieram zabezpieczenie o znamionowym prądzie równym **25 A** oraz przewód **YDYp 3x6mm²** którego obciążalność dopuszczalna dla ułożenia w rurze lub kanale izolacyjnym dla 2 obciążonych żył wynosi $I_p = 32A$ - projektuje się prowadzenie tylko jednego przewodu w jednej rurze osłonowej w przypadku przepustu.

Tak dobrany przewód oraz zabezpieczenie spełniają poniższe zależności:

$$I_N = 25A$$

$$I_z = I_{z_{tab}} * k_g * k_t = 32 * 1 * 1 = 32A$$

Więc zależność

$$I_b \leq I_N \leq I_z$$

$$24,44A < 25A < 32A$$

Jest spełniona

Również zależność :

$$I_2 = k_z \cdot I_N = 1,45 \cdot 25 = 36,25A$$

$$I_z \geq \frac{I_2}{1,45} = \frac{36,25}{1,45} = 25A$$

$$32A > 25A$$

jest spełniona.

Powyżej dobrane zabezpieczenie dla obwodów zasilających Tablice Mieszkaniowe projektuje się jako Wyłączniki nadmiarowoprądowe MC125A firmy HAGER.umieszczone w Rozdzielnicach Oddziałowych według schematu nr 9 i 10.

Dobór przewodu i zabezpieczenia dla TM na parterze						
Nazwa	Faza	Ib	Wybrany przewód	Obciążalność prądowa przewodu	Wybrane zabezpieczenie	Prąd zabezpieczenia In
TM1.1	L1	24,44A	YDYp 3x6mm ²	32A	MC125A firmy HAGER	25A
TM1.2	L2	24,44A	YDYp 3x6mm ²	32A	MC125A firmy HAGER	25A
TM1.3	L3	24,44A	YDYp 3x6mm ²	32A	MC125A firmy HAGER	25A
TM1.4	L1	24,44A	YDYp 3x6mm ²	32A	MC125A firmy HAGER	25A
Dobór przewodu i zabezpieczenia dla TM na piętrze						
Nazwa	Faza	Ib	Wybrany przewód	Obciążalność prądowa przewodu	Wybrane zabezpieczenie	Prąd zabezpieczenia In
TM2.1	L2	24,44A	YDYp 3x6mm ²	32A	MC125A firmy HAGER	25A
TM2.2	L3	24,44A	YDYp 3x6mm ²	32A	MC125A firmy HAGER	25A
TM2.3	L1	24,44A	YDYp 3x6mm ²	32A	MC125A firmy HAGER	25A
TM2.4	L2	24,44A	YDYp 3x6mm ²	32A	MC125A firmy HAGER	25A

Tab2. Dobór przekrojów przewodów i zabezpieczenia

1.4 Dobór zabezpieczenia i przekroju przewodu (pionu) zasilającego Rozdzielnicę Oddziałowe

Obciążenie przewodu stanowiącego pion należy obliczyć jako sumę wynikającą z zasilania ośmiu mieszkań pomnożoną przez współczynnik jednoczesności uwzględniający zarówno częściowe wykorzystanie mocy w mieszkaniach jak i niejednoczesne użytkowanie tej mocy.

Moc pobierana przez jedno mieszkanie:

$$P = U \cdot I \cdot \cos(\varphi) = 24,44 \cdot 230 \cdot 0,93 \approx 5227W$$

Moc zastępcza dla ośmiu mieszkań:

$$P_z = k_j \cdot n \cdot P = 0,536 \cdot 8 \cdot 5227 \approx 22,413kW$$

Prąd obciążenia pionu :

$$I_b = \frac{P_z}{\sqrt{3} \cdot U_p \cdot \cos(\varphi)} = \frac{22413}{1,73 \cdot 400 \cdot 0,93} \approx 34,8A$$

Dobieram zabezpieczenie o znamionowym prądzie równym **40 A** oraz kabel **YKY 5x16mm²** którego obciążalność dopuszczalna przy ułożeniu w rurze lub kanale izolacyjnym dla 3 obciążonych żył wynosi **Ip=52A**

Tak dobrany kabel oraz zabezpieczenie spełniają poniższe zależności:

$$I_N = 40A$$

$$I_z = I_{z,tab} \cdot k_g \cdot k_t = 32 \cdot 1 \cdot 1 = 32A$$

Więc zależność

$$I_b \leq I_N \leq I_z$$

$$34,8A < 40A < 52A$$

Jest spełniona

Również zależność :

$$I_2 = k_z \cdot I_N = 1,6 \cdot 40 = 64A$$

$$I_z \geq \frac{I_2}{1,45} = \frac{64}{1,45} = 44,13A$$

$$52A > 44,13A$$

jest spełniona.

Dla zabezpieczenia pionu projektuje się wyłącznik nadprądowy MC340A firmy HAGER.

2. Projektowanie instalacji dla części administracyjnej

2.1 Dobór zabezpieczeń obwodów odbiorczych i dobór przekroju przewodów zasilających odbiorniki

Obwody wyprowadzone z Tablicy Administracyjnej zabezpieczane będą wyłącznikami różnicowoprądowymi z członem nadmiarowoprądowym o charakterystyce typu B umieszczone według schematu nr 1 w TA.

Wartość znamionowego prądu zabezpieczenia dla każdego obwody administracyjnego obliczono poniżej:

Dla obwodu oświetleniowego korytarza na Piętrze:

Łączna moc opraw w obwodzie

$$P_z = n * k_j * P = 5 * 1 * 44 \approx 220W$$

Prąd obliczeniowy płynący w obwodzie:

$$I_b = \frac{P}{U \cos(\varphi)} = \frac{220}{230 * 0,92} \approx 1,04A$$

Dobieram zabezpieczenie o znamionowym prądzie równym **6 A** oraz przewód **YDYp 3x1,5mm²** którego obciążalność dopuszczalna dla ułożenia w rurze lub kanale izolacyjnym dla 2 obciążonych żył wynosi $I_p=14A$

Tak dobrany przewód oraz zabezpieczenie spełniają poniższe zależności:

$$I_N=6A$$

$$I_z = I_{z,tab} * k_g * k_t = 14 * 1 * 1 = 14A$$

Więc zależność

$$I_b \leq I_N \leq I_z$$

$$1,04A < 6A < 14A$$

Jest spełniona

Również zależność :

$$I_2 = k_z \cdot I_N = 1,45 \cdot 6 = 8,7A$$

$$I_z \geq \frac{I_2}{1,45} = \frac{8,7}{1,45} = 6A$$

$$14A > 6A$$

jest spełniona

Dla obwodu oświetleniowego korytarzy Piwnic:

Łączna moc opraw w obwodzie

$$P_Z = n * k_j * P = 11 * 0,6 * 44 \approx 290,4W$$

Prąd obliczeniowy płynący w obwodzie:

$$I_b = \frac{P}{U \cos(\varphi)} = \frac{290,4}{230 * 0,92} \approx 1,37A$$

Dobieram zabezpieczenie o znamionowym prądzie równym **6 A** oraz przewód **YDYp 3x1,5mm²** którego obciążalność dopuszczalna dla ułożenia w rurze lub kanale izolacyjnym dla 2 obciążonych żył wynosi $I_p=14A$

Tak dobrany przewód oraz zabezpieczenie spełniają poniższe zależności:

$$I_N = 6A$$

$$I_Z = I_{Z_{tab}} * k_g * k_t = 14 * 1 * 1 = 14A$$

Więc zależność

$$I_b \leq I_N \leq I_Z$$

$$1,37A < 6A < 14A$$

Jest spełniona

Również zależność :

$$I_2 = k_z \cdot I_N = 1,45 \cdot 6 = 8,7A$$

$$I_z \geq \frac{I_2}{1,45} = \frac{8,7}{1,45} = 6A$$

$$14A > 6A$$

jest spełniona

Dla obwodu dwóch gniazd administracyjnych oraz oświetlenia zewnętrznego:

Łączna moc w obwodzie

$$P_z = 0,5 \times 2 \times 1,5 \text{ kW} + 2 \times 100 \text{ W} \approx 1700 \text{ W}$$

Prąd obliczeniowy płynący w obwodzie:

$$I_b = \frac{P}{U \cos(\varphi)} = \frac{1700}{230 \times 0,93} \approx 7,9 \text{ A}$$

Dobieram zabezpieczenie o znamionowym prądzie równym **10 A** oraz przewód **YDYp 3x2,5mm²** którego obciążalność dopuszczalna dla ułożenia w rurze lub kanale izolacyjnym dla 2 obciążonych żył wynosi $I_p = 18,5 \text{ A}$

Tak dobrany przewód oraz zabezpieczenie spełniają poniższe zależności:

$$I_N = 10 \text{ A}$$

$$I_z = I_{z_{tab}} * k_g * k_t = 18,5 * 1 * 1 = 18,5 \text{ A}$$

Więc zależność

$$I_b \leq I_N \leq I_z$$

$$7,9 \text{ A} < 10 \text{ A} < 18,5 \text{ A}$$

Jest spełniona

Również zależność :

$$I_2 = k_z \cdot I_N = 1,45 \cdot 10 = 14,5 \text{ A}$$

$$I_z \geq \frac{I_2}{1,45} = \frac{14,5}{1,45} = 10 \text{ A}$$

$$18,5 \text{ A} > 10 \text{ A}$$

jest spełniona

Dla pozostałych obwodów zasilonych z tablicy administracyjnej u dokonano identycznej analizy a wyniki doboru zebrano w tabeli.

Dobór przewodu i zabezpieczenia dla obwodów administracyjnych							
Pomieszczenie	faza	Moc P(W)	I_b(A)	Wybrany przewód	Obciążalność prądowa przewodu I_z(A)	Wybrane zabezpieczenie	Prąd zabezpieczenia I_n/ΔI_n
Korytarz Piętro	L3	220	1,04	YDYp 3x1.5mm ²	14	AD906B firmy HAGER	6A/30mA
Korytarz Parter	L3	220	1,04	YDYp 3x1,5mm ²	14	AD906B firmy HAGER	6A/30mA
Klatka schodowa	L3	440	2,08	YDYp 3x1,5mm ²	14	AD906B firmy HAGER	6A/30mA
Piwnica korytarze.	L3	290,4	1,37	YDYp 3x1,5mm ²	14	AD906B firmy HAGER	6A/30mA
Piwnica schowki	L3	360	1,68	YDYp 3x1,5mm ²	14	AD906B firmy HAGER	6A/30mA
Gniazda +Ośw	L3	1700	7,9	YDYp 3x2,5mm ²	18,5	AD910B firmy HAGER	10A/30mA

Tab3. Dobór przekrojów przewodów i zabezpieczenia

2.2. Dobór zabezpieczenia i przekroju przewodu (pionu) zasilającego Tablice Administracyjną

Obciążenie przewodu stanowiącego pion należy obliczyć jako sumę wynikającą wprost z zasilenia wszystkich obwodów administracyjnych. Ponieważ większość obciążenia obwodów stanowi oświetlenie a do gniazd już zastosowałem współczynnik jednoczesności.
Prąd obciążenia

$$I_{bt} = 7,9 + 1,04 + 1,04 + 2,08 + 1,37 + 1,68 = 15,11$$

$$P_z = U * I * \cos \varphi = 15,11 * 230 * 0,93 \approx 3232W$$

Dobieram zabezpieczenie o znamionowym prądzie równym **25 A** oraz przewód **YDYp 3x6mm²** którego obciążalność dopuszczalna dla ułożenia w rurze lub kanale izolacyjnym dla 2 obciążonych żył wynosi $I_p = 32A$

Tak dobrany przewód oraz zabezpieczenie spełniają poniższe zależności:

$$I_N = 25A$$

$$I_z = I_{z_{tab}} * k_g * k_t = 32 * 1 * 1 = 32A$$

Więc zależność

$$I_b \leq I_N \leq I_z$$

$$15,11A < 25 A < 32A$$

Jest spełniona

Również zależność :

$$I_2 = k_z \cdot I_N = 1,6 \cdot 25 = 40$$

$$I_z \geq \frac{I_2}{1,45} = \frac{40}{1,45} = 27,58A$$

$$32 A > 27,58 A$$

jest spełniona.

Dla zabezpieczenia pionu projektuje się wyłącznik nadprądowy MC125A charakterystyce typu C firmy HAGER.

3. Projektowanie WLZ dla zasilenia budynku.

3.1 Bilans mocy dla budynku oraz dobór przekroju kabla zasilającego.

Zapotrzebowanie na moc całego budynku obliczam przez zsumowanie mocy w części mieszkalnej i administracyjnej

Moc pobierana przez jedno mieszkanie:

$$P = U * I_1 * \cos(\varphi) = 24,44 * 230 * 0,93 \approx 5227W$$

Moc zastępcza dla ośmiu mieszkań:

$$P_z = k_j * n * P = 0,536 * 8 * 5227 \approx 22,413kW$$

Moc części administracyjnej

$$P_z = U * I_{bt} * \cos \varphi = 15,11 * 230 * 0,93 \approx 3232W$$

Łączna moc

$$P_z = P_m + P_a = 22413 + 3232 \approx 25645W$$

Prąd obliczeniowy płynący w obwodzie:

$$I_b = \frac{P}{\sqrt{3} * U * \cos(\varphi)} = \frac{26kW}{1,73 * 400 * 0,93} \approx 41A$$

Dobieram kabel **YKY 5x25mm²** którego obciążalność dopuszczalna dla ułożenia w rurze lub kanale izolacyjnym dla 3 obciążonych żył wynosi **I_p=75A**

Tak dobrany przewód spełniają poniższe zależności:

$$I_b \leq I_z$$

$$41A < 75A$$

4. Sprawdzenie dobranych przewodów i kabli na dopuszczalne spadki napięcia

Należy sprawdzić czy w projektowanej instalacji spadki napięć w warunkach normalnej pracy nie przekraczają wartości dopuszczalnej.

Za wartość dopuszczalną przyjmuje 3% na odcinku od odbiornika do licznika w złączu kablowym.

Przy sprawdzaniu spadków napięć korzystam ze wzoru:

$$\Delta U_{\%} = \frac{P[kW] \cdot l[m]}{\gamma \left[\frac{S \cdot m}{mm^2} \right] \cdot s[mm^2] \cdot U_N[V]^2} \cdot 10^5$$

Przykładowe obliczenia dla najdalej położonej Tablicy Mieszkaniowej

Spadek napięcia na kablu zasilającym TG

$$\Delta U_{\%} = \frac{P[kW] \cdot l[m]}{\gamma \left[\frac{S \cdot m}{mm^2} \right] \cdot s[mm^2] \cdot U_N[V]^2} \cdot 10^5 = \frac{26 \cdot 40}{35 \cdot 25 \cdot 400^2} \cdot 10^5 = 0,74\%$$

Spadek napięcia na przewodzie stanowiącym pion

$$\Delta U = \frac{23 \cdot 10}{56 \cdot 16 \cdot 400^2} \cdot 10^5 = 0,16\%$$

Spadek napięcia na przewodzie zasilającym TM8:

$$\Delta U = \frac{5,3 \cdot 25}{56 \cdot 6 \cdot 230^2} \cdot 10^5 = 0,75\%$$

Spadek napięcia na przewodzie zasilającym kuchnie:

$$\Delta U = \frac{2,4 \cdot 10}{56 \cdot 4 \cdot 230^2} \cdot 10^5 = 0,20\%$$

Zestawienie obliczonych procentowych spadków napięć dla poszczególnych przewodów:

Do najdalej zasilanej kuchenki w TM1 -

$$\Delta U = 0,74\% + 0,16\% + 0,75\% + 0,20\% = 1,85\%$$

Jak widać obliczone spadki napięć mieszczą się dopuszczalnej wartości a więc przekroje przewodów został dobrane poprawnie

Dla pozostałych najdalej położonych odbiorników w Tablicy Mieszkaniowej nr 8 i w Tablicy administracyjnej wartości spadków napięć zostały obliczone analogicznie a wyniki zestawiono w tabeli poniżej.

Spadki napięcia w obwodach w mieszkaniu nr 8 i TA					
Lp.	Odcinek	Przewód/kabel	Długość (l)	Moc(P)	Spadek napięcia na odcinku
			m	kW	%
Kuchnia z TM8	do TG	YKY 5x25	55	26	0,64
	do RO	YKY 5x16	10	23	0,16
	doTM8	YDYp 3x6	25	5,3	0,75
	do Kuchenki	YDYp 3x4	10	2,4	0,20
Spadek napięcia na końcu obwodu					1,75
Lp.	Odcinek	Przewód/kabel	Długość (l)	Moc(P)	Spadek napięcia na odcinku
			m	kW	%
Odbiornik z TM8	do TG	YKY 5x25	55	26	0,64
	do RO	YKY 5x16	10	23	0,16
	doTM8	YDYp 3x6	25	5,3	0,75
	do Odbiornikai	YDYp 3x2,5	12	1,5	0,24
Spadek napięcia na końcu obwodu					1,79
Lp.	Odcinek	Przewód/kabel	Długość (l)	Moc(P)	Spadek napięcia na odcinku
			m	kW	%
Oświetlenie z TM8	do TG	YKY 5x25	55	26	0,64
	do RO	YKY 5x16	10	23	0,16
	doTM8	YDYp 3x6	25	5,3	0,75
	oświetlenie	YDYp 3x1,5	18	0,5	0,20
Spadek napięcia na końcu obwodu					1,75
Lp.	Odcinek	Przewód/kabel	Długość (l)	Moc(P)	Spadek napięcia na odcinku
			m	kW	%
Gniazda z TM8	do TG	YKY 5x25	55	26	0,64
	do RO	YKY 5x16	10	23	0,16
	doTM8	YDYp 3x6	25	5,3	0,75
	oświetlenie	YDYp 3x1,5	22	1	0,50
Spadek napięcia na końcu obwodu					2,04
Lp.	Odcinek	Przewód/kabel	Długość (l)	Moc(P)	Spadek napięcia na odcinku
			m	kW	%
Oświetlenie Piwnica z TA	do TG	YKY 5x25	55	26	0,64
	doTA	YDYp 3x6	1	5,3	0,03
	oświetlenie	YDYp 3x1,5	25	0,484	0,27
Spadek napięcia na końcu obwodu					0,94

Z obliczeń wynika że wszelkie spadki napięcia spełniają przyjętą wartość dopuszczalną, do obliczeń wzięto najdłuższe obwody więc skoro dla nich normy są zachowane to dla każdego krótszego obwodu o takim obciążeniu spadki napięcia również są zachowane w podanych granicach.

5. Sprawdzenie skuteczności środków ochrony przeciwporażeniowej

Ochrona przeciw porażeniowa w instalacji odbiorczej realizowana jest po przez szybkie wyłączenie zasilania. Ochronę tą uważa się za spełnioną jeśli w sytuacji awaryjnej zasilanie zostanie wyłączone w dostatecznie krótkim czasie, a napięcie które będzie utrzymywało się na częściach przewodzących dostępnych nie będzie przekraczało napięcia bezpiecznego $U_L=50V$.

Wyłączenie powinno nastąpić w maksymalnym czasie :

b) równym 0.4 s dla instalacji dla napięcia 230 V ;

Obwody odbiorcze są zabezpieczone urządzeniem różnicowoprądowym o prądzie znamionowym równym wartości znamionowej bezpiecznika i o prądzie różnicowym równym 30mA.

Czas zadziałania takiego wyłącznika określa się poniżej 0,1s a prąd zadziałania takiego bezpiecznika w przypadku sytuacji awaryjnej równy jest $\Delta I=30mA$.

Wartość impedancji pętli zwarciowej która spełnia powyższe warunki obliczam ze wzoru.

$$Z_k = \frac{U_L}{I_k} = \frac{50}{0,03} = 1666,6\Omega$$

gdzie :

U_n - napięcie znamionowe,

Z_k - impedancja pętli zwarcia .

I_k - prąd zadziałania zabezpieczenia .

Po wykonaniu instalacji należy skontrolować wartość impedancji pętli zwarciowej – dla zapewnienia skutecznej ochrony zmierzona wartość powinna być mniejszą od obliczonej powyżej.

6. Selektywności zadziałania zabezpieczeń

W budynku nie jest wymagana wysoka niezawodność zasilania oraz a więc nie ma konieczności utrzymywania całkowitej selektywności zabezpieczeń zastosowanych w instalacji.

Zaprojektowane zabezpieczenia zostały dobrane w oparciu o spodziewany prąd obciążenia zabezpieczanego obwodu a ich gradacja oraz zastosowanie grupy zabezpieczeń o charakterystyce zwłocznej zapewnia tylko częściową selektywność.

7. Zestawienie podstawowych materiałów

Nazwa materiału	Jednostka	Ilość
Tablica 24 polowa VH24M Hager	Szt.	2
Tablica 12 polowa VH12M Hager	Szt.	11
Kabel YKY 5x25mm ²	m	55
Kabel YKY 5x16mm ²	m	10
Przewód YDYp 3x6mm ²	m	148
Przewód YDYp 3x4mm ²	m	80
Przewód YDYp 3x2,5mm ²	m	448
Przewód YDYp 3x1,5mm ²	M	596
Włączniki klawiszowe - świecznikowe	Szt.	8
Włączniki klawiszowe - jednobiegunowy	Szt.	41
Przycisk	Szt.	16
Gniazda podwójne	Szt.	42
Gniazda pojedyncze	Szt.	8
Puszki fi 80	Szt.	76
Puszki fi 60	Szt.	107
Gniazda RTV	Szt.	8
Gniazdo Telefoniczne	Szt.	8
Przewód telekomunikacyjny 8xTKSY 1x2x0,8.	m	204
Przewód koncentryczny 50 Ohm	m	120
Oprawa OOP-1 2x18W Elgo	Szt.	20
Oprawa OPFa 2x18W Elgo	Szt.	11
Oprawa żarowa OIB	Szt.	22
Oprawa żarowa zwyczajna	Szt.	23

Ilość wyposażenia rozdzielnic i tablic według schematów.